

21ste vergadering

Dinsdag 24 februari 1998

Aanvang 13.30 uur

Voorzitter: Korthals Altes

Tegenwoordig zijn 47 leden, te weten:

Baarda, Batenburg, De Beer, Van den Berg, Bierman, De Boer, Boorsma, Cohen, Dees, Van Dijk, Eversdijk, Gelderblom-Lankhout, Van Gennip, Ginjaar, Grol-Overling, Heijmans, Heijne Makkreel, Van Heukelum, Hofstede, Holdijk, Jaarsma, De Jager, Jurgens, Ketting, Korthals Altes, J. van Leeuwen, Loudon, Luijten, Luimstra-Albeda, Lycklama à Nijeholt, Meeter, Michiels van Kessenich-Hoogendam, Pitstra, Postma, Rongen, Schoondergang-Horikx, Schuurman, Schuyer, Stoffelen, Talsma, Tuinstra, Varekamp, Veling, Verbeek, Vrisekoop, Van de Zandschulp en Zwerver,

en mevrouw Sorgdrager, minister van Justitie, mevrouw Borst-Eilers, minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, en de heer Nuis, staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Van Graafeiland, De Wit, Grewel, Steenkamp en Pit, wegens bezigheden elders;

Hendriks, Stevens, Braks, Rensema, Hirsch Ballin en Linthorst, wegens verblijf buitenslands;

Glasz, in verband met vakantie.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst, die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan, dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is, met de lijst van besluiten, opgenomen aan het eind van deze editie.)

De **voorzitter**: Op verzoek van de fractie van D66 heb ik de volgende leden in commissies aangewezen: tot lid van de vaste commissie voor Algemene Zaken en Huis der Koningin mevrouw Tiesinga-Autsema in de bestaande vacature; tot lid van de vaste commissie voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken mevrouw Tiesinga-Autsema in de bestaande vacature; tot lid van de vaste commissie voor Cultuur mevrouw Tiesinga-Autsema in plaats van de heer Glastra van Loon; tot plaatsvervangend lid van de vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat mevrouw Tiesinga-Autsema in de bestaande vacature; tot lid van de vaste commissie voor Economische Zaken mevrouw Tiesinga-Autsema in de bestaande vacature; tot lid van de vaste commissie voor Landbouw, Natuurbeheer en Visserij mevrouw Tiesinga-Autsema in plaats van de heer Hessing; tot plaatsvervangend lid van de vaste commissie voor Landbouw, Natuurbeheer en Visserij de heer Hessing in plaats van mevrouw Vrisekoop.

Verder deel ik mede, dat ik mevrouw Tiesinga-Autsema heb benoemd tot

plaatsvervangend voorzitter van de vaste commissie voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken.

Aangezien voor verschillende verdragen en voornemens tot het sluiten van uitvoeringsverdragen die ter stilzwijgende goedkeuring zijn voorgelegd en voor algemene maatregelen van bestuur die zijn voorgehangen en gedrukt onder de nummers 23908 (R1519), nr. 28, 25842, 25845, 25853 (R1605) en 25866 de termijn is verstreken, stel ik vast, dat voor wat deze Kamer betreft aan uitdrukkelijke goedkeuring van deze verdragen, respectievelijk AMvB's geen behoefte bestaat.

Aan de orde is de behandeling van de volgende **voorstellen van de commissie voor de Verzoekschriften**:

- adres van M.S. en R.J.E. Nederbragt te Huizen, betreffende een aanslag successierecht (gedrukt stuk Eerste Kamer 1997-1998, nr. IX);
- adres van D. Harrold te Gennep, betreffende kwijtschelding van een belastingschuld (gedrukt stuk Eerste Kamer 1997-1998, nr. X);
- adres van de ABN-AMRO Bank N.V. te Amsterdam, afdeling financial engineering, alsmede ABN-AMRO Bank Berhad (Maleisië), betreffende uitleg van het belastingverdrag Nederland-Maleisië (gedrukt stuk Eerste Kamer 1997-1998, nr. XI);
- adres van W.M. Roeten te Drunen, betreffende kwijtschelding van een aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen (gedrukt stuk Eerste Kamer 1997-1998, nr. XII);
- adres van K. van Alphen te Amersfoort, betreffende kwijtschelding van een aanslag inkomstenbelasting/premie volksver-

Voorzitter

zekeringen (gedrukt stuk Eerste Kamer 1997-1998, nr. XIII);
- adres van A.C.F. Koelewijn te Koog aan de Zaan, betreffende kwijtschelding van een aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen (gedrukt stuk Eerste Kamer 1997-1998, nr. XIV);
- adres van X te Y, betreffende een betalingsregeling voor aanslagen in de inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen (gedrukt stuk Eerste Kamer 1997-1998, nr. XV);
- adres van M.H. te H., betreffende een betalingsregeling voor aanslagen inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen (gedrukt stuk Eerste Kamer 1997-1998, nr. XVI);
- adres van D. Bakker te Weesp, betreffende kwijtschelding van een aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen (gedrukt stuk Eerste Kamer 1997-1998, nr. XVII);
- adres van I. van Vliet te Warnsveld, betreffende kwijtschelding van een aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen, dan wel een betalingsregeling voor de belasting-schuld (gedrukt stuk Eerste Kamer 1997-1998, nr. XVIII);
- adres van M. Masoudi te Weert, betreffende kwijtschelding van een aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen (gedrukt stuk Eerste Kamer 1997-1998, nr. XIX);
- adres van D. Eljizen te Lichten-voorde, betreffende kwijtschelding van, dan wel een betalingsregeling voor enkele voorlopige aanslagen inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen (gedrukt stuk Eerste Kamer 1997-1998, nr. XX);
- adres van E.J. Losada Gonzalez-Quint te Wageningen, betreffende een betalingsregeling voor een aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen (gedrukt stuk Eerste Kamer 1997-1998, nr. XXI);
- adres van P. van Delft-van der Plas te Terneuzen, betreffende kwijtschelding van een aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen (gedrukt stuk Eerste Kamer 1997-1998, nr. XXII);
- adres van J.F.D.M. Vlieger-Doorten te Zoetermeer, betreffende een betalingsregeling voor een aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen (gedrukt stuk Eerste Kamer 1997-1998, nr. XXIII);
- adres van P. Dijkhuizen te 's-Gravenhage, betreffende kwijtschelding van een aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen (gedrukt stuk Eerste Kamer 1997-1998, nr. XXIV).

De **voorzitter**: Ik stel voor, conform de voorstellen van de commissie te beslissen.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het voorstel van rijkswet Goedkeuring van het op 16 januari 1992 te Valletta tot stand gekomen Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed (herzien) (23821, R1509).**

Dit voorstel van rijkswet wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Regelen inzake medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen (Wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen) (22588).**

De beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Boorsma** (CDA): Mijnheer de voorzitter! Vandaag beginnen wij aan de afronding van een wetsvoorstel met een lange geschiedenis. Het meeste is na tien jaar wel gezegd. Toch zijn wij de ministers erkentelijk voor de antwoorden op de ook door ons gestelde vragen. Ook dan blijven er bij een belangrijk wetsvoorstel als dit, met een zo principiële karakter, altijd nog vragen over. Mij dunkt: een wetsvoorstel dat zich bezighoudt met zulke ingrepen in de private levenssfeer, kan nooit zodanig worden geregeld dat geen vragen overblijven of geen details verzet oproepen. Op enkele van die zaken kom ik aanstonds namens de CDA-fractie terug. Voorop zij gesteld dat de CDA-fractie waardering heeft voor het wetsvoorstel.

Op ons verzoek heeft de minister in de memorie van antwoord nog eens aangegeven, welke wijzigingen sinds 1990 zijn aangebracht op het toen ingediende voorstel: zeven nota's van wijziging, drie amendementen en nog wat technische wijzigingen. Dan praat ik nog niet eens over de voorgeschiedenis van de wet, waarin ook majeure wijzigingen zijn aangebracht. Voor de CDA-fractie is zeer belangrijk de wijziging van de regeling voor het

onderzoek met wilsonbekwamen en afhankelijkken. De regeling is hier duidelijk van een "nee, tenzij"-karakter. Dat is ook de instelling van waaruit de CDA-fractie het betreffende onderzoek beoordeelt: nee, tenzij. In het geval van "tenzij": onder handhaving van de grootste zorgvuldigheid.

Ik zei al dat zo'n gevoelige zaak als medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen nooit tot ieders volle tevredenheid te regelen is. Daarom wil ik toch nog enkele vragen stellen.

Wij hebben gevraagd of het voor wilsonbekwamen niet de voorkeur zou verdienen om helemaal geen medisch-wetenschappelijk onderzoek met proefpersonen toe te staan, om hen maximale bescherming te geven. Wij zijn het eens met het antwoord van de ministers dat sommige experimenten nu eenmaal alleen op de desbetreffende groep kunnen worden uitgevoerd. Onder verwijzing naar het rapport van de commissie-Meijers zijn door de ministers enkele voorbeelden genoemd. De vraag die overblijft is, of de wet niet een verzaamd regime in het leven had moeten roepen, bijvoorbeeld via een verplichte controle door de inspectie en, zoals door ons bepleit, door hier in elk geval een financiële vergoeding te verbieden, in plaats van toe te staan.

Hoe is nu precies de plaats van de directie of het bestuur van de instelling? Is toestemming een conditio sine qua non voor een medisch-wetenschappelijk onderzoek? Uit welk wetsartikel zou dat dan blijken? Is onderzoek zonder toestemming van de directie strafbaar? Stel dat bestuurlijk toestemming nodig is, wie moet dat dan geven in een Raad van Toezicht-bestuursmodel? U ziet, mijnheer de voorzitter: het voorstel is weliswaar gedetailleerd, maar voor de praktijk op onderdelen weer niet gedetailleerd genoeg.

Ik kom terug op het punt van de vergoeding. Dat aan wilsonbekwamen een vergoeding wordt gegeven voor deelname, is nog tot daaraan toe. Zij zijn wilsonbekwaam en kunnen dat zelf afwegen, hoewel wij ook hier niet gelukkig zijn met een vergoeding. Voor wilsonbekwamen zou zeker geen vergoeding moeten worden gegeven. Om te beginnen is er het feit dat de onderzoeker er meestal op gebrand is om een onderzoek te doen, en daarom niet de juiste persoon is om de hoogte van de